

marskengen i øvrigt nævnt som et eksempel på en strandeng. Det skyldes, at der findes marsk, som ikke er inddiget, eller som ligger uden for digerne. Disse arealer vil være strandenge. Også i inddigede områder kan der undertiden fortsat forekomme strandenge, men det er ikke det almindelige. Derfor er engene omfattet af loven om Tøndermarsken i registreringsvejledningen da også nævnt i afsnittet om ferske enge).

Kulturengene i Sydvestjylland adskiller sig på flere punkter fra (de fleste) andre kulturenge. Det gælder dannelseshistorien og jordbundsforhold, hvor marskengene består af klægjord uden humusindhold. Endvidere er der efter det oplyste i marskegnene tradition for omlæg med meget lange mellemrum (15-25 år). Hvad angår dyre- og plantelivet, medfører de særlige jordbundsforhold en anden flora og dermed et andet insektiv. Marskens betydning for fuglebeskyttelsen er vel dokumenteret. Med hensyn til fugtighed varierer denne meget fra vinterhalvåret til sommerhalvåret. I vinter- og forårsmånederne er en stor del af områderne vanddækket. Klægjord gør, at vandet ligger ovenpå eller løber af jorden via grøblerne.

Ribe Amt har foretaget registreringen efter følgende retningslinjer: Alle græsklædte arealer under kote 2,5, der ikke er strandenge, betragtes som udgangspunkt som ferske enge. Arealer, der omlægges hyppigere end hvert 7.-10. år (kulturgræsmarker) registreres i overensstemmelse med forarbejderne og vejledningerne ikke. Det samme gælder – helt korrekt – arealer, der ikke var græsklædte den 1. juli 1992, og ferske enge, der er dannet, fordi der efter aftale med en offentlig myndighed i en nærmere angiven periode er gennemført en særlig driftsform, medmindre andet er bestemt i aftalen. Registreringen er overvejende sket ud fra luftfotos og kortblade.

Sønderjyllands Amt har fulgt tilsvarende retningslinjer, dog har man ikke anvendt beliggenhed under 2,5 m DNN som et af kriterierne for registreringen af kulturenge.

Ved besigtigelsen den 30. juli d.å. blev det konstateret, at vegetationen på de pågældende arealer var præget af en meget kraftig gødskning og dermed relativt artsfattige. Endvidere var arealerne meget tørre. Det var ikke muligt at afgøre, om dette skyldtes den forudgående langvarige tørre periode, eller dette var normalt for sommerperioderne.

2.3.2. Vegetationskriteriet

Bl.a. af besigtigelsen den 30. juli 1996 fremgik det, at den vegetation, som findes på nogle af de registrerede arealer, er helt domineret af kulturgræsser, og at dette formentlig ikke vil ændre sig med den nuværende driftsform, der indebærer, at der bliver gødsket, måske tillige sprøjtet samt foretaget hyppige slæt, hvortil kan komme et stort græsningstryk.

Det er forudsat i lovbemærkningerne, at den hidtidige drift af engarealer kan fortsætte, herunder at der gødskes, sprøjtes m.v. Driftsformen betyder, at der vil optræde en større andel af udsæede kulturgræsser. Nogle driftsformer vil indebære, at kulturgræsserne mere permanent helt vil dominere arealet.

Det synspunkt er blevet fremført, at der inden for omlægsperioden skal indfinde sig en ikke helt ubetydelig del af den vegetation, der normalt forbindes med enge, for at der kan være tale om beskyttede enge i lovens forstand.

Loven omfatter som udgangspunkt også kulturenge, der er påvirket af landmandens gødsknings- og sprøjtepraksis, forudsat at der ikke omlægges hyppigere end hvert 7.-10. år. På den anden side må det i lyset af forarbejderne beskrivelse af vegetationen antages, at beskyttelsen forudsætter, at en vis engvegetation findes eller vil indfinde sig. På trods af den vægt, der er lagt på omlægskriteriet som grundlag for definitionen af de beskyttede enge, må det antages, at i hvert fald de arealer, hvor det er åbenbart, at der ikke findes og – med uændret drift – heller ikke vil indfinde sig den vegetation, der er typisk for enge, falder uden for § 3. For denne antagelse taler ikke blot en formålsfortolkning, men også den naturlige forståelse af ordene »ferske enge« i selve lovtæksten i § 3, dvs. en ordfortolkning af loven, og generelle lighedsgrundsætninger.

Bortset fra de nævnte tilfælde, hvor arealer på grund af åbenbar manglende engvegetation nu og fremover falder uden for § 3, må der være mulighed for at lægge vægt på vegetationens sammensætning – herunder også dens sammensætning på sigt ved fortsat uændret drift – ved vurderingen af, om der kan gives dispensation til omlæg, opdyrkning og lign.

2.3.3. Fugtighedskriteriet

Fra landbrugets side har man endvidere stillet spørgsmålstegn ved, om alle registrerede